

PLAN UPRAVLJANJA KULTURNIM
NASLJEĐEM

Adriatic Metals - Eastern Mining

Juli 2021

SADRŽAJ

1.0 UVOD	1
2.0 SVRHA	3
3.0 ULOGE I ODGOVORNOSTI	4
4.0. PLAN UPRAVLJANJA	5
4.1. Pristup Plana upravljanja.....	5
4.2. Implementacija.....	5
5.0 ZAŠTITA KULTURNOG NASLJEĐA	6
5.1. Identificiranje i mapiranje	6
5.1.1. Nekropola u Višnjićima	6
5.1.2. Nekropola Brezik, selo Pržići.....	7
5.1.3. Nekropola u Donjoj Borovici.....	7
6.0 PROCEDURA SLUČAJNOG PRONALASKA	7
6.1 Obuka i podizanje svijesti.....	8
7.0 KLJUČNE ZAINTERESOVANE STRANE I KONTAKTI	8
8.0 ŽALBENI MEHANIZAM	9
8.1 Proces žalbenog mehanizma	10
8.2 Ključni zadaci procesa žalbenog mehanizma	10
9.0 ŽALBENI OBRAZAC	11
10.0 ZAPISI	12
11.0 LITERATURA	12

PRIKAZI

Prikaz 1.1. Karta koja prikazuje lokaciju Projekta Vareš	2
--	---

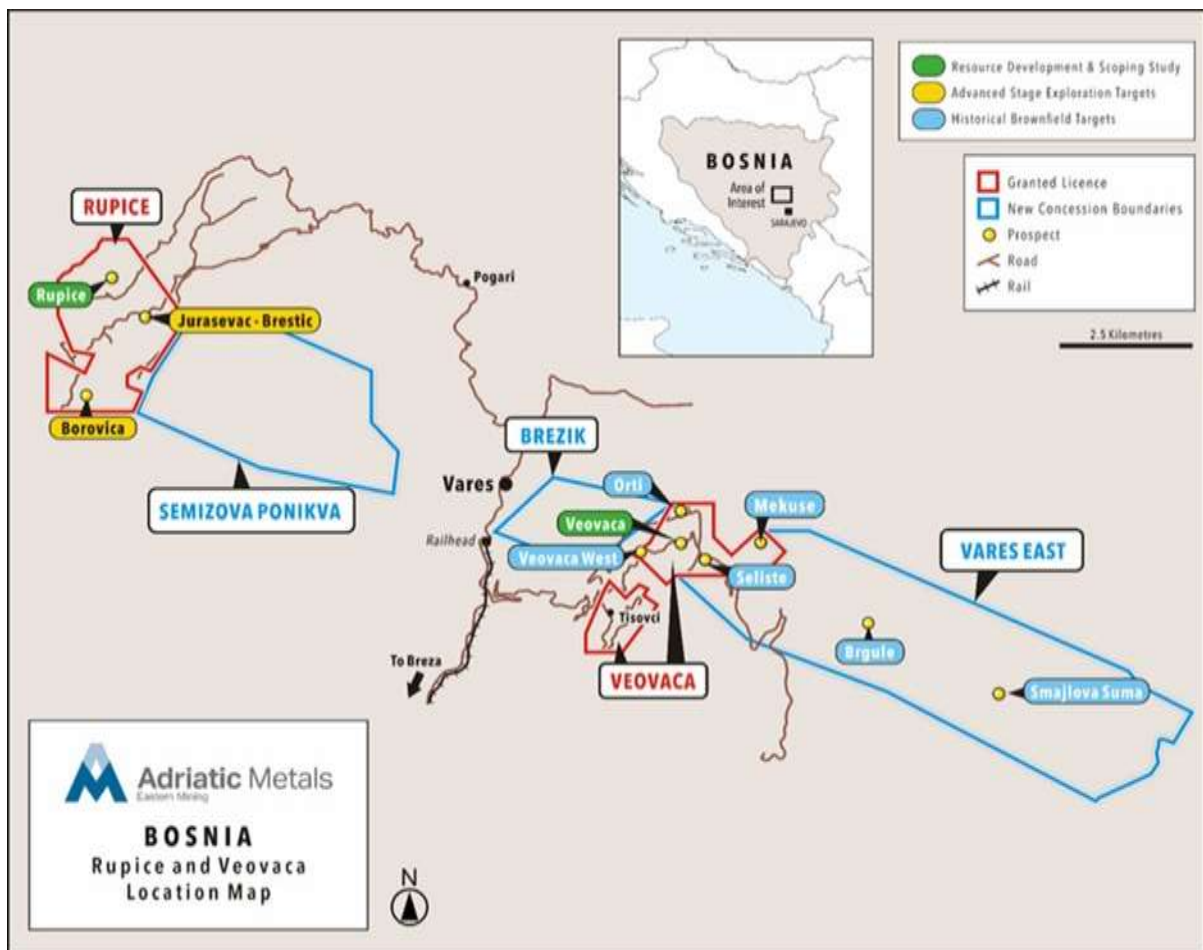
PRILOZI

Prilog 1. Detaljne informacije o svim stečcima sa nekropola Brezik, Donja Borovica i Višnjići	13
Prilog 2. Pozicija evidentiranih nekropola Donja Borovica, Brezik, Višnjići kao i probnih tranšija i sonde	24

Broj izdanja:	Datum:	Autori:	Pregledali:
Izdanje 1.0	Juli 2021	Aida Ahmedović, Almedina Likić	Vildana Mahmutović Kate Harcourt

1.0 UVOD

Kompanija Eastern Mining d.o.o. je nosilac koncesije za istraživanje i eksploataciju u Varešu (BiH). U vlasništvu je Adriatic Metals, kompanije koja je listirana na australijskoj i londonskoj berzi vrijednosnih papira. Od 2017. godine, Eastern Mining vrši istraživanja na nekoliko lokaliteta u općini Vareš, prvi put nakon osamdesetih godina prošlog vijeka. Fokus kompanije je istraživanje mineralnih sirovina koje imaju potencijal za rast kompanije. Krajnji je cilj ožvljavanje rudarske industrije na području općine Vareš, eksploatacijom novih i postojećih nalazišta rude. Na Veovači i Rupicama, gdje su i ranije vršena istraživanja i eksploatacija olova, cinka i barita, prepoznati su novi potencijali. Depoziti su dodatno prošireni te su podvrgnuti opsežnom istraživanju i sadrže značajne količine olova, cinka, srebra, zlata, bakra i barita. Projekat je privukao ugledne strane investitore u BiH. Na mnogo načina, ovaj istraživački projekat je jedinstven u poslijeratnoj BiH, kako u pogledu veličine investicije tako i potencijala za razvoj.

Prikaz 1.1 Karta koja prikazuje lokaciju Projekta Vareš

Eastern Mining prepoznaje važnost kulturnog nasljeđa za sadašnje i buduće generacije kao izvor dragocjenih naučnih i historijskih informacija, sredstvo za ekonomski i socijalni razvoj i kao sastavni dio kulturnog identiteta i praksi stanovništva. Eastern Mining za cilj ima da osigura sve navedeno te da štiti kulturno nasljeđe tokom trajanja Projekta. Pored toga, kompanija prepoznaje važnost poštivanja državnih i međunarodnih zakona i propisa koji se odnose na kulturno nasljeđe.

Ovaj plan upravljanja odnosi se na svo osoblje i ugovarače kao i podizvođače koji rade za kompaniju Eastern Mining, kao i na sve aktivnosti koje se odnose na kompaniju te obuhvata koncesiono područje Projekta te se bavi specifičnim pitanjima povezanim sa nalazištima kulturnog nasljeđa i upravljanjem istim.

Svrha Plana upravljanja kulturnim nasljeđem je identifikovati i dokumentovati nalazišta kulturnog nasljeđa unutar koncesionog područja te izraditi mjere za očuvanje i zaštitu kulturnog nasljeđa unutar koncesionog područja.

Eastern Mining namjerava provoditi sve svoje prakse u skladu sa najboljim svjetskim praksama poštujući principe i politiku Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) te Međunarodne finansijske korporacije (IFC).

2.0 SVRHA

Svrha Plana upravljanja kulturnim nasljeđem je identifikovati i dokumentovati nalazišta kulturnog nasljeđa unutar koncesionog područja te izraditi mjere za očuvanje i zaštitu kulturnog nasljeđa unutar koncesionog područja.

Ovaj je Plan namijenjen pružanju smjernica i potrebnih alata i postupaka za upravljanje kako bi Eastern Mining mogao ispuniti te obaveze.

Ciljevi Plana upravljanja kulturnim nasljeđem su:

1. Zaštititi i identifikovano i neidentifikovano kulturno nasljeđe od oštećenja ili štete;
2. Odgovarajuće upravljanje, poput spašavanja i čuvanja kulturnog nasljeđa kroz nastojanje da se osiguraju efikasne i otvorene konsultacije sa lokalnom zajednicom;
3. Osigurati informisanje lokalne zajednice o aktivnostima kada je to potrebno i brzo i efikasno odgovoriti na probleme ili žalbe;
4. Efikasan okvir za praćenje, reviziju i izvještavanje za procjenu efikasnosti implementirane kontrole;
5. Definisane uloga i odgovornosti;
6. Navođenje aktivnosti i mjera neophodnih za efikasno upravljanje rizicima i uticajima na kulturno nasljeđe; i
7. Izrada mehanizma za pritužbe vezane za kulturno nasljeđe i procedura rješavanja, upoznavanje lokalnog stanovništva o istom.

Plan upravljanja kulturnim nasljeđem razmatra generalni pristup Eastern Mining-a postupcima upravljanja kulturnim nasljeđem i metodologijom.

Također, Planom su obuhvaćene procedure slučajnih pronalazaka, koja detaljno opisuje potrebne korake koje treba preduzeti ako je pronađeno nešto od kulturnog nasljeđa tokom procesa izgradnje i rada.

Sa ovim dokumentom Eastern Mining definiše aktivnosti i mjere neophodne za cjelokupno upravljanje kulturnim nasljeđem za obje lokacije, Rupice i Veovača.

3.0 ULOGE I ODGOVORNOSTI

ULOGE	ODGOVORNOSTI	IZVJEŠTAVA	UČESTALOST
Menadžer za okoliš i socijalno upravljanje	Nadzor nad provedbom Plana upravljanja kulturnim nasljeđem Praćenje i pregled izvedbe Pomoć u istrazi i koordinaciji	Generalni menadžer, Upravni odbor	Mjesečno /prema potrebi
Saradnik za okoliš i socijalno upravljanje	Upoznavanje radnika sa kulturnim nasljeđem i nalazištima Izveštaj o slučajnim pronalascima kulturnog nasljeđa Dostupnost procedura o postupanju usljed slučajnog pronalaska nalazišta kulturnog nasljeđa na terenu Slučajna nalazišta treba odmah prijaviti i slijediti procedure Rješavanje pritužbi vezanih za kulturno nasljeđe	Menadžer za okoliš i socijalno upravljanje	Mjesečno/prema potrebi
Koordinator za socijalno upravljanje	Informisanje i uključivanje lokalne zajednice u proces rješavanja pritužbi vezanih za kulturno nasljeđe Učestvovanje na svim sastancima sa lokalnom zajednicom na temu kulturnog nasljeđa Interakcija sa drugim zainteresovanim stranama kulturnog nasljeđa na federalnom i međunarodnom nivou	Menadžer za okoliš i socijalno upravljanje	Po potrebi
Zaposlenici Eastern Mininga	Upoznavanje sa kulturnim nasljeđem i poštivanje svih donesenih procedura i postupaka u pogledu zaštite kulturnog nasljeđa Pridržavanje procedura o postupanju usljed slučajnog pronalaska nalazišta kulturnog nasljeđa na terenu	Nesporodni rukovodioc sektora kojem zaposlenici pripadaju - menadžer	
Izvođači radova	Poštivanje i pridržavanje svih postupaka koji su naloženi Planom upravljanja kulturnim nasljeđem Posebno pridržavanje procedure usljed slučajnog pronalaska nalazišta kulturnog nasljeđa na terenu	Generalni menadžer	

4.0 PLAN UPRAVLJANJA

Plan upravljanja zasnovan je na smjernicama Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), Svjetske banke i drugih istaknutih Međunarodnih finansijskih institucija kao što je Međunarodna finansijska korporacija (IFC).

Osam označenih dobara kulturnog nasljeđa srednje osjetljivosti nalazi se u općini Vareš, ali nijedno od ovih nalazišta nije smješteno u neposrednoj blizini predloženog projekta. Utvrđeni srednjovjekovni grad Bobovac nalazi se na oko 6,5 km od rudnika Rupice i 4,8 km od transportnog puta. U blizini nema mjesta svjetske baštine ili receptora visoke osjetljivosti.

Pored osam određenih lokaliteta, u Arheološkom leksikonu FBiH u općini Vareš evidentirano je 20 arheoloških nalazišta. Ova neodređena nalazišta uključuju srednjovjekovna groblja u Donjoj Borovici, koja su udaljena 500 m od predložene trase puta, Brezik, udaljen manje od 1 km od predloženog pogona za preradu, i Višnjići, locirani oko 2 km južno od površinskog kopa Veovača.

4.1. Pristup Plana upravljanja

Projekat Vareš se sastoji od polimetalnog podzemnog rudnika Rupice i pogona za preradu Vareš, kao i trase puta od 24,5 km koja ih povezuje. Pogon za preradu smješten je na terenu koji se koristio za preradu metala tokom prethodnog razdoblja rudarenja 1990-ih.

Studije i terenski rad Zemaljskog muzeja BiH pokazali su da nema poznatih ili nepoznatih prethodno nezabilježanih značajnih lokacija unutar ili u blizini predložene infrastrukture za Projekat. Stoga, „odgovarajuće mjere za minimiziranje i ublažavanje štetnih uticaja na kulturno nasljeđe“, kako je detaljno objašnjeno u paragrafu 12. Provedbenog zahtjeva 8 EBRD-a, neće biti potrebne.

Odgovarajuće mjere ublažavanja bit će uključene u cjelokupni sistem okolišnog i socijalnog upravljanja (ESMS) i opisane u Planu okolišnog i socijalnog upravljanja (ESMP), u skladu s PR 8 EBRD-a, paragraf 12. ESMP će propisati da se mjere ublažavanja nadgledaju od strane stručnog i kvalifikovanog kadra putem detaljnih metoda kako bi se osiguralo da bilo koja treća strana, poput izvođača radova, koji rade na Projektu, bude u potpunosti informisana, upravljana i nadgledana u skladu s Provedbenim zahtjevom 8.

4.2. Implementacija

U konsultacijama s vjerskim vođama u Gornjoj Borovici i predsjednikom mjesne zajednice Borovica utvrđeno je da se putevi za hodočašće do brojnih rimokatoličkih spomenika podudaraju s predloženim transportnim putem. Križni put je pobožnost uspomene na Isusovu muku, od trenutka kad je Isus osuđen na smrt do polaganja Isusova tijela u grob. Sastoji se od 14 stanica. Za svaku stanicu, u crkvama ili javnim mjestima, postavljaju se slike ili kipovi sa slikovitim prikazima Isusove muke. Križni put u Borovici održava se dva puta godišnje, u augustu pred Patron župu i na Veliki petak, prije Uskrsa. Slijedom toga, predložena trasa transportnog puta je redizajnirana kako bi se osigurao kontinuirani pristup u skladu sa paragrafom 13. Provedbenog zahtjeva 8 EBRD-a.

Kada se odvijaju hodočasničke povorke, rudarske i transportne aktivnosti koje bi mogle imati uticaja na kulturne aktivnosti treba svesti na najmanju moguću mjeru. Iako ove rute nisu duž predložene transportne rute, može se očekivati da će područje Borovice biti znatno prometnije pa bi bila potrebna dodatna briga. Isto vrijedi i za vrijeme trajanja Likovne kolonije Borovica, gdje bi Vareš očekivao

značajan porast broja posjetitelja. Vozilima tokom tog perioda treba pažljivo upravljati kako bi se izbjegli periodi gužve u Varešu i Borovici.

Tokom istražnih radova i eksploatacije minerala mogu se otkriti neočekivani arheološki ostaci. Predviđa se da će najvjerojatniji nalazi biti povezani s historijskim rudarskim radovima u regiji. U skladu sa stavkom 14. PR-a EBRD-a. 8, Kljent „neće ometati slučajne pronalaskе dok se ne izvrši procjena od strane imenovanog i kvalificiranog stručnjaka i dok se ne utvrde radnje u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i ovim PR-om“. Za Projekt je izrađena procedura slučajnog pronalaska i plan upravljanja kulturnom baštinom, u skladu s EBRD PR 8.

5.0 ZAŠTITA KULTURNOG NASLJEĐA

5.1 Identificiranje i mapiranje

Tokom ESIA-e, lokacije kulturnog nasljeđa identifikovane su u dogovoru sa lokalnim zajednicama i vladinim vlastima, a zatim su opisane i mapirane.

Broj mape Rupice (44°11'59"N, 18°13'41"E) i Veovača (44°08'29"N, 18°20'57"E) pruža pregled lokacija koje su do danas identifikovane na području općine Vareš. Otisak projekta osmišljen je da izbjegne gdje god je moguće lokalitete od značaja za arheološko i kulturno nasljeđe. Mapiranje mjesta kulturnog nasljeđa nastavit će se tokom životnog ciklusa Projekta. Mapiranje se vršilo pomoću standardnih GIS postupaka, posebno korištenjem sistema Gauss Kruger Zone 6 – EPSG: 3908 koordinatnog sistema.

Terenska istraživanja na području općine Vareš su izvršena prije radova na osposobljavanju terena i početka eksploatacije rude sa parcela Rupice i Veovača. Urađeno je intenzivno rekognosciranje na parcelama koje okružuju Rupice i Veovaču, kao i područja preko kojih se planiraju povezati pomenute parcele. Tokom istraživanja, stručna ekipa Zemaljskog Muzeja BiH (sastavljena od dva arheologa i dokumentariste) detaljno je pregledala teren, zabilježila sve arheološke potencijale područja, te uzela podatke za izradu detaljne mape u GIS-u po zadatim mjerilima.

Prema zabilježenim podacima u Arheološkom leksikonu BiH u općini Vareš do 1988. godine registrovano je ukupno 27 lokaliteta od čega su 4 prahistorijska, 1 antički i 23 srednjovjekovna. Na interesnom području ovog Projekta nalaze se 3 evidentirana lokaliteta – nekropole stećaka u Višnjicima, Pržićima i Donjoj Borovici. Detaljan prikaz svih srednjovjekovnih nadgrobnih spomenika – stećaka sa navedenih nekropola dat je u Prilogu 1.

5.1.1. Nekropola u Višnjicima

Srednjovjekovna nekropola u Višnjicima smještena je na blago uzdignutom brežuljku na kojem se kasnije oformilo katoličko groblje (cca 1905/1906. godine). Samim tim ova nekropola (grobni ukopi i nadgrobni spomenici) su bili ugroženi. Česta praksa na ovakvim lokalitetima je sekundarno upotrebljavanje nadgrobnih spomenika kao spolija za nove spomenike, pomjeranje spomenika radi dobijanja prostora i sl. Nekropola u Višnjicima evidentirana je ranije u literaturi kod Šefika Bešlagića¹, a kasnije je dodata na popis arheoloških lokaliteta Bosne i Hercegovine.² Prema toj evidenciji nekropola u Višnjicima brojala je do 25 stećaka. Popis koji je izvršen u okviru rekognosciranja i preventivnih arheoloških radova, a za potrebe izrade studije uticaja na okoliš i društvo, dao je nešto drugačije rezultate. Navedena nekropola danas sadrži 18 stećaka koji su vidljivi na površini zemlje³, od

¹ Bešlagić, 1971.,151.

² AL BiH, 1988., regija 14.

³ Evidencija ove nekropole radi se ponovo nakon 50 godina. U praksi je potvrđeno da veći broj spomenika vremenom nije vidljiv na površini zemlje ili je nekim drugim destruktivnim djelovanjem uništen.

toga 6 sljemenjaka s postoljem, a 12 stećaka oblika ploče. Orijentacija stećaka varira te je evidentirana S-J, I-Z, SI-JZ. Ukrašen je samo jedan stećak i to motivom antropomorfnog križa. Od postojećeg rudnog kopa Veovača nekropola je udaljena oko 2 km.

5.1.2. Nekropola Brezik u selu Pržići

Nekropola Brezik u selu Pržići smještena je na privatnoj parceli. U neposrednoj blizini nekropole nalazi se katoličko groblje, pa se može pretpostaviti da je ista sudbina zadesila i ovu nekropolu. Vodeći se evidencijom Š. Bešlagića stećci ove nekropole bili su orijentisani u pravcu Z-I što nije ista situacija i danas. Ukoliko pokušamo dati generalni opis ove nekropole zapažamo da je 8 stećaka smješteno u dvije manje skupine jedan do drugog, razmak između ove dvije skupine je oko 5 m, a orijentacija je S-J. Sve ovo može ukazivati da su stećci u proteklih 50-ak godina pomjerani sa svoje primarne pozicije. Od ukupno 8 evidentiranih stećaka 4 je u obliku sljemenjaka s postoljem, 1 sljemenjaka, 1 ploča i 1 stećak kojem se ne može odrediti tip. Od toga ukrašeno je 3 stećka motivima duple spirale, križem i rozetom. Svi motivi smješteni su na prednjoj ili zadnjoj čeonj strani.

5.1.3. Nekropola u Donjoj Borovici

Nekropola stećaka u Donjoj Borovici smještena je na visoko izdignutom brežuljku uz koju se kasnije oformilo katoličko groblje. Sudeći prema prethodne dvije nekropole, ali i situaciji koja je zatečena na ovom lokalitetu, može se pretpostaviti da je isti način destrukcije zadesio i ovu nekropolu. Evidentirano je svega četiri stećka od toga tri sljemenjaka i jedan stećak kojem oblik nije bilo moguće odrediti. Svi stećci orijentisani su u pravcu SI-JZ. Klesani su od dvije vrste kamena: sedre i monolitnog kamena. Ukrasi su zapaženi kod jednog sljemenjaka u obliku pletenice na rubovima i na sredini sljemena. Na jednom sljemenjaku postavljen je drveni križ koji je dodatno zabetoniran. Prema kazivanjima mještana ova nekropola je bila znatno veća i prostirala se prema blagoj padini ovog brežuljka, odnosno u pravcu JZ. Navodno da su prilikom gradnje kuća, koje su danas napuštene i porušene, pronađeni ljudski skeleti.

6.0 PROCEDURA SLUČAJNOG PRONALASKA

Razvijena je procedura slučajnog pronalaska. Ovo se odnosi na sve Eastern Mining zaposlenike, posjetitelje, izvođače i podizvođače radova. Ovaj postupak opisuje korake koje je potrebno preduzeti u slučaju slučajnog otkrivanja lokaliteta kulturnog nasljeđa tokom preduzimanja Eastern Mining aktivnosti. Procedura slučajnog pronalaska je procedura specifična za Projekat koja opisuje akcije koje je potrebno poduzeti ako su prethodno nepoznati resursi kulturnog nasljeđa, posebno arheološki resursi, koji se susreću tokom izgradnje ili rada Projekta. Postupak slučajnog pronalaska, kako je opisano u IFC-ovom standardu učinka 8 i učinku EBRD-a Zahtjev 8, proces je koji sprječava da slučajni pronalasci mogu biti ometani dok se ne izvrši procjena nadležnog stručnjaka i provode se radnje u skladu sa zahtjevima.

Ako bilo koja osoba otkrije fizički kulturni resurs, kao što su (ali ne ograničavajući se na) arheološka nalazišta, historijska nalazišta, ostaci i predmeti ili groblje i / ili pojedinačne grobnice tokom iskopa ili gradnje, treba preduzeti sljedeće:

1. Zaustavite sve radove u blizini nalazišta, dok se ne pronađe rješenje za očuvanje ovih artefakata ili dobije određen savjet relevantnih vlasti;
2. Odmah obavijestite saradnika za okoliš i socijalno upravljanje te menadžera za okoliš i socijalno upravljanje koji će obavijestiti nadležne institucije;
3. Napraviti Izvještaj o incidentu i fotografisati nalazište;
4. Razgraničiti otkriveno mjesto ili područje;
5. Osigurati mjesto nalazišta kako bi spriječili bilo kakvu štetu ili gubitak prenosivih predmeta;
6. Odluke o načinu postupanja sa nalazištem donijet će nadležne institucije. To može uključivati promjene u izgledu (na primjer, kada se pronađe nepokretni ostaci od kulturnog ili arheološkog značaja) konzervacija, očuvanje, restauracija i spašavanje; i
7. Radovi se mogu nastaviti tek nakon što izda dozvola nadležnih institucija.

Jedan od glavnih zahtjeva postupka je vođenje evidencije. Sva nalazišta moraju biti registrovana. Fotolog, kopije komunikacije sa vlastima koje donose odluke, zaključci i preporuke/smjernice, izvještaji o provedbi.

6.1 Obuka i podizanje svijesti

Svi zaposlenici Eastern Mininga, posebno oni čiji opis posla obuhvata terenski rad će biti upućeni u identifikaciju potencijalnih predmeta/lokaliteta kulturnog nasljeđa i relevantne akcije za njih u vezi sa ovom procedurom tokom uvođenja u Projekat. Za zaposlenike i podizvođače radova održat će se razgovori o alatima o kulturnom nasljeđu.

Podizanje svijesti će se provoditi u lokalnim zajednicama o kulturnom nasljeđu. To će uključivati:

- Podizanje svijesti o značaju kulturnog nasljeđa;
- Edukacija o procedurama kompanije; i
- Učešće zaposlenika kompanije na akcijama koje podrazumjevaju čišćenje i održavanje lokaliteta na kojima se nalaze elementi kulturnog nasljeđa.

7.0 KLJUČNE ZAINTERESOVANE STRANE I KONTAKTI

Eastern Mining d.o.o.	<p>Antonio Zahirović</p> <p>Saradnik za okoliš i društveno upravljanje</p> <p>Kontakt podaci:</p> <p>+ 387 61 041 014</p> <p>antonio.zahirovic@adriaticmetals.com</p>
------------------------------	---

Ministarstvo za obrazovanje, kulturu i sport Zeničko – Dobojskog kantona	Sektor za kulturu i sport Kontakt podaci: +387 32 460 840
Federalno ministarstvo kulture i sporta	Sektor za kulturno – historijsko nasljeđe i kulturu Kontakt podaci: +387 33 254 188 Zavod za zaštitu spomenika Kontakt podaci: +387 33 254 131

8.0 ŽALBENI MEHANIZAM

Eastern Mining će osigurati da se uspostavi žalbeni mehanizam u skladu sa EBRD Provedbenim zahtjevom PR8, koji je kulturno prikladan i dostupan stanovništvu područja kulturnog nasljeđa koje se nalazi u blizini koncesionog područja.

Ključni zahtjevi PR8:

- Identificirati i procijeniti rizike i potencijalne uticaje na kulturno nasljeđe unutar područja Projekta tokom dizajniranja, izgradnje, rada i razgradnje Projekta i uspostaviti preventivne mjere i planove za njihovo rješavanje na proporcionalan način sa identifikovanim rizicima i utjecajima. Ove mjere će favorizirati prevenciju ili izbjegavanje rizika i utjecaja zbog minimiziranja ili smanjenja;
- Tamo gdje Projekat ili faza Projekta predstavljaju materijalne rizike ili potencijalne negativne uticaje na kulturno nasljeđe, otkriti primjenjive informacije povezane sa projektom kako bi se pogođenim zajednicama i relevantnim vladinim agencijama omogućilo da razumiju ove rizike i potencijalne uticaje, kao i predložena prevencija, mjere ublažavanja, prema potrebi; i
- Razvoj i primjena postupka slučajnih pronalazaka, uspostavljanje potrebnih koraka i sistema upravljanja koji će se primijeniti u slučaju arheološkog pronalaska.

Integrirani pristup upravljanju kulturnim nasljeđem uključuje niz zainteresovanih strana, uključujući kompaniju, dobavljače (i podizvođače radova), lokalne vlasti, nadležne institucije, muzeje i širu javnost. Učinkovito upravljanje kulturnim nasljeđem stoga zahtijeva robusne procese u vezi sa širenjem informacija, obukom, određivanjem odgovornosti, upravljačkim radnjama, praćenjem, kontrolom i korektivnim radnjama.

Žalbeni mehanizam omogućava članovima zajednice ili drugim zainteresovanim stranama da evidentiraju probleme, bilo stvarne bilo opažene s ciljem rješavanja izazova prije nego što eskaliraju. Ovo pomaže izgradnji podrške i jača odnos zasnovan na komunikaciji, poštovanju i povjerenju između kompanije i lokalne zajednice.

8.1 Proces žalbenog mehanizma

1. ZAPRIMLJENA ŽALBA - ovo je potrebno unijeti u dnevnik žalbi ili bazu podataka o angažmanu zainteresovanih strana;
2. PROCJENA PROBLEMA - proslijediti žalbu odgovornoj osobi u kompaniji i klasificirati je u kategoriju kulturnog nasljeđa;
3. ODGOVOR - poslati podnosiocu žalbe, uvažiti njegovu pritužbu i pružiti informacije o budućim koracima i vremenskom roku rješavanja;
4. PROVJERA I RJEŠENJE - otkriti osnovne uzroke i razviti radnje za sprječavanje sličnih incidenata koji se događaju u budućnosti;
5. ZAKLJUČAK – menadžer za okoliš i socijalno upravljanje mora slijediti istražni postupak kako bi se spriječilo ponavljanje žalbe;
6. DALJNJE MJERE - ako podnositelj žalbe nije zadovoljan, potrebno je pokrenuti daljnju istragu. Žalba će možda morati biti prosljeđena trećoj strani na posredovanje.
7. KONTINUIRANO PRAĆENJE I OCJENJIVANJE

8.2 Ključni zadaci procesa žalbenog mehanizma

- Osigurati da je žalbeni mehanizam za kulturno nasljeđe dostupan svima;
- Omogućiti različite načine podnošenja žalbi koji odgovaraju lokalnoj kulturi;
- Pažljivo evidentirati i dokumentovati žalbe;
- Definirati jasan postupak za rješavanje pritužbe - redovito ažurirati podatke;
- Uključiti zajednice i treće strane;
- Tražiti rješenje dijalogom i zajedničkim rješavanjem problema sa zajednicama; i
- Uspostaviti forum za produblivanje povjerenja i komunikacije.

9.0 ŽALBENI OBRAZAC

Obrazac za podnošenje žalbi

Ukoliko želite da Vaša žalba bude anonimna, molimo izostavite popunjavanje rubrika naznačenih zvijezdicom.

* *

IME I PREZIME PODNOSIOCA ŽALBE:

BROJ TELEFONA:

* *

DOB:

POL

M

Ž

*

ADRESA:

*

GRAD/MJESNA ZAJEDNICA:

DETALJI ŽALBE / INCIDENTA

Kratki naziv žalbe:

U slučaju nedovoljnog prostora za pisanje, molimo pišite na posebnom papiru, potpišite uz datum i priložite ovaj formi.

Potpis podnosioca:

Datum:

Potpis (ICV):

Datum:

10.0 ZAPISI

Lokacije i detalji lokacija kulturnog naslijeđa arhivirat će se u bazu podataka kako bi se olakšalo mapiranje i ažuriranje lokacija mjesta kulturnog naslijeđa u slučaju potrebe. Pritužbe povezane sa kulturnim naslijeđem evidentirat će se kao dio Eastern Mining mehanizma za pritužbe.

Slučajna nalazišta bit će prijavljena u sedmičnim i mjesečnim izvještajima, a izvještaje će podnijet saradnik za okoliš i socijalno upravljanje i menadžer za okoliš i socijalno upravljanje.

Sastanci održani po pitanjima kulturnog naslijeđa u lokalnim zajednicama zapisivat će se primjenom standardnih postupaka te će biti prezentovani u Planu angažovanja zainteresovanih strana.

11.0 LITERATURA

Izvori:

1. Rupice i Veovača, općina Vareš, Bosna i Hercegovina – Procjena okoliša: Arheologija, Novembar 2020
2. Arheološki leksikon Bosne i Hercegovine, Tom 1, 1988, Sarajevo
3. Arheološki leksikon Bosne i Hercegovine, Tom 3, 1988, Sarajevo
4. EBRD Provedbeni zahtjev 8
5. IFC Provedbeni standard 8
6. Projekat Vareš ESIA – Arheologija i kulturno naslijeđe

PRILOG 1

Detaljne informacije o svim stećcima sa nekropola Brezik, Donja Borovica i Višnjici

Prilog 1: Detaljne informacije o svim stećcima sa nekropola Brezik, Donja Borovica i Višnjici

Podaci o stećku	Fotografija
<p>1. Lokalitet: Brezik Tip: sljemenjak s postoljem Koordinate: X 6528494 Y 4889302</p>	
<p>2. Lokalitet: Brezik Tip: sljemenjak s postoljem Koordinate: X 6528494 Y4889302</p>	
<p>3. Lokalitet: Brezik Tip: sljemenjak s postoljem Koordinate: X 6528494 Y4889300</p>	

<p>4. Lokalitet: Brezik Tip: sljemenjak Koordinate: X 6528494 Y4889298</p>	
<p>5. Lokalitet: Brezik Tip: sljemenjak ? Koordinate: X 6528492 Y 4889288</p>	
<p>6. Lokalitet: Brezik Tip: - Koordinate: X 6528494 Y 4889289</p>	
<p>Podaci o stečku</p>	<p>Fotografija</p>

1.

Lokalitet: Donja Borovica

Tip: sljemenjak

Koordinate:

X 6519668 Y

4892684

2.

Lokalitet: Donja Borovica

Tip: ploča

Koordinate:

X 6519659 Y4892690

<p>3. Lokalitet: Donja Borovica Tip: sljemenjak Koordinate: X 6519657 Y 4892687</p>	
<p>4. Lokalitet: Donja Borovica Tip: sljemenjak Koordinate: X 6519650 Y 4892683</p>	
<p>Podaci o stećku</p>	<p>Fotografija</p>

1.

Lokalitet: Višnjići

Tip: sljemenjak s postoljem

Koordinate:

X 6529834 Y 4888380

2.

Lokalitet Višnjići

Tip: sljemenjak s postoljem

Koordinate:

X 6529840 Y 4888379

<p>3. Lokalitet: Višnjici Tip: sljemenjak s postoljem Koordinate: X 6529840 Y 4888379</p>	
<p>4. Lokalitet: Višnjici Tip: sljemenjak s postoljem Koordinate: X 6529842 Y 4888380</p>	
<p>5. Lokalitet: Višnjici Tip: sljemenjak s postoljem Koordinate: X 6529842 Y 4888383</p>	
<p>6. Lokalitet: Višnjici Tip: sljemenjak s postoljem Koordinate: X 6529843 Y 4888401</p>	

7.

Lokalitet: Vidnjići

Tip: sljemenjak s postoljem

Koordinate:

X 6529844 Y 4888362

8.

Lokalitet: Višnjići

Tip: sljemenjak s postoljem

Koordinate:

X 6529844 Y 4888362

9.

Lokalitet: Višnjići

Tip: sljemenjak s postoljem

Koordinate:

X 6529844 Y 4888380

10.

Lokalitet: Višnjíci

Tip: sljemenjak s postoljem

Koordinate:

X 6529844 Y 4888399

11.

Lokalitet: Višnjíci

Tip: sljemenjak s postoljem

Koordinate:

X 6529845 Y 4888362

12.

Lokalitet: Višnjíci

Tip: sljemenjak s postoljem

Koordinate:

X 6529846 Y 4888388

13.

Lokalitet: Višnjici

Tip: sljemenjak s postoljem

Koordinate:

X 6529846 Y 4888396

14.

Lokalitet: Višnjici

Tip: sljemenjak s postoljem

Koordinate:

X 6529847 Y 4888394

15.

Lokalitet: Višnjici

Tip: sljemenjak s postoljem

Koordinate:

X 6529847 Y 4888402

16.

Lokalitet: Višnjici

Tip: sljemenjak s postoljem

Koordinate:

X 6529848 Y 4888395

17.

Lokalitet: Višnjíci

Tip: sljemenjak s postoljem

Koordinate:

X 6529849 Y 4888395

18.

Lokalitet: Višnjíci

Tip: sljemenjak s postoljem

Koordinate:

X 6528494 Y 4889302

PRILOG 2

Pozicija evidentiranih nekropola Donja Borovica, Brezik, Višnjići kao i probnih tranšeja i sonde

Prilog 2: Pozicija evidentiranih nekropola Donja Borovica, Brezik, Višnjici kao i probnih tranšaja i sonde

